

RAČUNOVODSTVENI I POREZNI ASPEKTI TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U STEČAJU

Nuić, Ivana

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:627777>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Menadžment

Ivana Nuić

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI ASPEKTI TRGOVAČKIH
DRUŠTAVA U STEČAJU**

Diplomski rad

Osijek, 2021.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Menadžment

Ivana Nuić

**RAČUNOVODSTVENI I POREZNI ASPEKTI TRGOVAČKIH
DRUŠTAVA U STEČAJU**

Diplomski rad

Kolegij: Financijsko računovodstvo

JMBAG: 00790427955

e-mail: ivana.nuic@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Ivo Mijoč

Osijek, 2021.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Graduate Study Management

Ivana Nuić

**ACCOUNTING AND TAX ASPECTS OF BANKRUPTCY
COMPANIES**

Graduate paper

Osijek, 2021.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Ivana Nuić

JMBAG: 0079042795

OIB: 89592449689

e-mail za kontakt: ivana.nuic@gmail.com

Naziv studija: Menadžment

Naslov rada: Računovodstveni i porezni aspekti društava u stečaju

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc.Ivo Mijoč

U Osijeku, 22.09.2021. godine

Potpis Ivana Nuić

SAŽETAK

Stečajni postupak je postupak koji se vodi protiv dužnika koji ne može uredno ispunjavati svoje financijske obveze i na taj način šteti svim svojim vjerovnicima i njihovom poslovanju u pravnom prometu. Radi se o svojevrsnoj generalnoj ovrsi na imovini stečajnog dužnika s ciljem unovčenja iste te namirenja vjerovnika iz tako prikupljene imovine. Stečajni postupak je strogo formalan postupak, a čija su pravila detaljno propisana odredbama Stečajnog zakona. Sa financijsko-računovodstvenog aspekta vođenje poslovnih knjiga stečajnog dužnika ne razlikuje se u bitnome od vođenja poslovnih knjiga trgovačkih društava u redovitom poslovanju. Svaki obveznik poreza na dobit, a u koju kategoriju spadaju sva trgovačka društva, dužan je voditi poslovne knjige te predavati financijske izvještaje koji su propisani Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20) bez obzira na statusnu promjenu. Dakle, trgovačko društvo unatoč otvaranju stečajnog postupka dužno je i nadalje predavati financijske izvještaje i uredno voditi poslovne knjige do zaključenja stečajnog postupka.

Ključne riječi: stečajni postupak, stečajni upravitelj, stečajni vjerovnik, financijski izvještaji

ABSTRACT

Bankruptcy proceedings are proceedings against a debtor who is unable to properly fulfill his financial obligations and thus harms all his creditors and their business in legal transactions. It is a kind of general enforcement on the property of the bankruptcy debtor with the aim of liquidating it and settling the creditors from the property thus collected. Bankruptcy procedure is a strictly formal procedure, the rules of which are prescribed in detail by the provisions of the Bankruptcy Law. From the financial and accounting aspect, keeping the books of the bankruptcy debtor does not differ significantly from keeping the books of companies in the ordinary course of business. Every corporate taxpayer, to which category all companies belong, is obliged to keep business books and submit financial statements prescribed by the Accounting Act, regardless of the status change. Therefore, despite the opening of bankruptcy proceedings, the company is obliged to continue to submit financial reports and keep proper business books until the conclusion of bankruptcy proceedings.

Keywords: bankruptcy proceedings, bankruptcy trustee, bankruptcy creditor, financial report

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	TEORIJSKA PODLOGA I PRETHODNA ISTRAŽIVANJA U STEČAJU	2
2.1.	CILJ I RAZLOZI VOĐENJA STEČAJNOG POSTUPKA.....	2
2.2.	POKRETANJE STEČAJNOG POSTUPKA.....	4
2.3.	PRETHODNI POSTUPAK.....	5
2.4.	OTVARANJE STEČAJNOG POSTUPKA	7
2.5.	STEČAJNA MASA, STEČAJNI VJEROVNICI I VJEROVNICI STEČAJNE MASE.....	8
2.6.	PROVEDBA STEČAJNOG POSTUPKA.....	9
3.	METODOLOGIJA RADA	11
4.	RAČUNOVODSTVO DRUŠTVA U STEČAJU.....	12
4.1.	OBVEZE DRUŠTVA U STEČAJU DO OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA.....	14
4.2.	OBVEZE DRUŠTVA TIJEKOM PROVEDBE STEČAJNOG POSTUPKA	19
4.3.	STEČAJNI PLAN	23
4.4.	ISPLATA OBVEZA PREMA RADNICIMA	24
4.5.	OBVEZE DRUŠTVA NAKON ZAKLJUČENJA STEČAJNOG POSTUPKA	27
5.	POREZNI ASPEKTI DRUŠTVA U STEČAJU	31
5.1.	ASPEKTI SA STAJALIŠTA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST	31
5.2.	ASPEKTI SA STAJALIŠTA POREZA NA DOBITAK	32
6.	RASPRAVA	35
7.	ZAKLJUČAK.....	37
8.	LITERATURA	39
9.	POPIS TABLICA	I
10.	POPIS SLIKA.....	II

1. UVOD

Autor u ovom radu obrađuje računovodstvene i porezne aspekte trgovačkih društava u stečajju.

U uvodnom dijelu izlaganja autor se, ukratko, osvrće na cilj i razloge pokretanja i vođenja stečajnog postupka. Također, radi razumijevanja postupka autor, najprije, obrađuje strogo formalni postupak ispitivanja postojanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka. U nastavku rada se navode i pojašnjavaju kategorije vjerovnika u stečajnom postupku, pojam stečajne mase, kao i postupak namirenja vjerovnika u stečajnom postupku, odnosno samu provedbu stečajnog postupka.

Uže i temeljno područje fokusa autora ovog rada jest računovodstvo društava u stečajju, točnije računovodstveno-financijske obveze društva u stečajju do trenutka otvaranja stečajnog postupka, tijekom provedbe istog te obveze društva po zaključenju stečajnog postupka istog, kao i usporedba spomenutih obveza sa obvezama trgovačkih društava koja posluju redovno. Konačno, autor obrađuje i pravila postupanja trgovačkih društava nad kojima je otvoren stečajni postupak s poreznog aspekta i to sa stajališta poreza na dodanu vrijednost te sa stajališta poreza na dobitak.

Imajući u vidu činjenicu kako sve više trgovačkih društava zbog nemogućnosti ispunjenja svojih obaveza završava u stečajnom postupku, a da je sasvim sigurno kako će pandemija uzrokovana virusom COVID - 19, nažalost, još više doprinijeti ovom trendu, kako je odabrana tema diplomskog rada tema krajnje aktualna i zanimljiva.

Ovo posebice kada se zna da je stečajni postupak, za većinu poduzetnika, računovodstava pa i državnih tijela svojevrsni “tabu” te ista ne znaju kako bi postupala u uvjetima kada je nad nekim trgovačkim društvom otvoren stečajni postupak. Stoga je cilj ovoga rada pojasniti i rasvijetliti nedoumice glede prava i obveza svih subjekata uključenih u stečajni postupak, s posebnim naglaskom na računovodstvene i porezno-pravne aspekte takvog postupanja.

2. TEORIJSKA PODLOGA I PRETHODNA ISTRAŽIVANJA U STEČAJU

2.1. Cilj i razlozi vođenja stečajnog postupka

Stečajni postupci u Republici Hrvatskoj normirani su odredbama Stečajnog zakona, a trenutno je na snazi Stečajni zakon (NN 71/15, 104/17), koji je stupio na snagu dana 2. studenog 2017. godine.

Stečajni zakon (NN 71/15, 104/17), u članku 2, definira cilj stečajnog postupka, odnosno propisuje kako se stečajni postupak provodi radi skupnog namirenja stečajnih vjerovnika unovčenjem imovine stečajnog dužnika i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima. Iz sadržaja zakonske odredbe jasno proizlazi kako je svrha provođenja stečajnog postupka namirenje vjerovnika. Stečajni postupak, dakle, predstavlja svojevrsnu „generalnu ovrhu“ nad imovinom stečajnog dužnika, nakon koje slijedi skupno i razmjerno namirenje vjerovnika iz stečajne mase koju je stečajni upravitelj ostvario unovčenjem imovine (nekretnina, pokretnina, vrijednosnih papira, poslovnih udjela) stečajnog dužnika.

Nadalje, iako iz sadržaja zakonske odredbe to ne proizlazi, iz pravne doktrine proizlazi i drugi cilj provođenja stečajnog postupka nad pravnim subjektima – uklanjanje iz gospodarskog i pravnog prometa subjekata koji neuredno ispunjavaju ili ne ispunjavaju svoje financijske obveze, odnosno u svom se gospodarskom djelovanju ne pridržavaju potrebne financijske discipline te time oštećuju druge subjekte, odnosno svoje vjerovnike. Dakle, cilj je stečajnog postupka iz pravnog prometa ukloniti insolventne i prezadužene subjekte te pritom skupno namiriti sve stečajne vjerovnike stečajnog dužnika, unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima.

Prema sadržaju odredbe članka 3. Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17) proizlazi kako se stečajni postupak može provesti nad pravnom osobom te nad imovinom dužnika pojedinca. Pritom je definirano kako su dužnici pojedinci sljedeće fizičke osobe: (1) fizičke osobe koje su obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema odredbama Zakona o porezu na dohodak i (2) fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit. Sukladno odredbi Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17 čl. 4. st. 11) propisano je kako se stečajni postupak radi stečajnog razloga prezaduženosti može otvoriti samo nad pravnom osobom, dakle ne i nad trgovcem pojedincem i obrtnikom.

Člankom 5. Stečajnog zakona (NN 71/15,104/17) uređeni su razlozi zbog kojih se može pokrenuti stečajni postupak nad stečajnim dužnikom. Postojanje objektivne činjenice stečajnog razloga u prethodnom postupku utvrđuje stečajni sud, a ukoliko sud utvrdi postojanje stečajnog razloga donosi se rješenje o otvaranju stečajnog postupka, o čemu će se detaljnije pojašnjavati u nastavku ovog diplomskog rada.

Vrlo je važno da stečajni razlozi budu jasno zakonski propisani i definirani, budući da postoje suprotni interesi vjerovnika i dužnika kada je u pitanju trenutak otvaranja stečajnog postupka. Naime, jasno je kako je interes dužnika ne pokretati postupak dok god je dužnik sposoban za normalno poslovanje, a u praksi dužnici vrlo često negiraju postojanje stečajnih razloga i gaje nadu u mogućnost nastavka urednog poslovanja, uzdajući se primjerice u dolazak strateškog partnera i sl., dok s druge pak strane, interes je vjerovnika otvaranje stečajnog postupka dok dužnik ima imovine koja bi se mogla unovčiti, jer im je to jedina šansa za namirenjem njihovih tražbina.

Stečajni zakon nesposobnost za plaćanje i prezaduženost definira kao jedne od glavnih stečajnih razloga (NN 71/15, 104/17, čl. 5., st. 2), a čije pojašnjenje je dano člankom 6. Stečajni razlog nesposobnosti za plaćanje je ispunjen kada dužnik ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novčane obveze, odnosno za dužnika tada se kaže kako je insolventan. U vezi ovog stečajnog razloga zakonska regulativa daje predmnjevu te se nesposobnim za plaćanje smatra onaj dužnik koju u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje Financijske agencije (FINA) ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u vremenskom razdoblju duljem od 60 dana. Spomenuta predmnijeva neće se primijeniti ako dužnik tijekom prethodnog postupka plati, odnosno podmiri sve tražbine koje je trebao podmiriti vjerovnicima ili ako dođe do pristupanja dugu.

U praksi, nesposobnost za plaćanje dokazuje se potvrdom pravne osobe koja za dužnika obavlja poslove platnog prometa (Financijska Agencija - FINA) te sud u situaciji kada je ispunjena objektivna činjenica zakonske presumpcije nesposobnosti za plaćanje ne utvrđuje niti je ovlašten utvrđivati bilo koje druge okolnosti, budući da je samim zakonom propisano postojanje stečajnog razloga, slijedom čega je sud u takvoj situaciji dužan otvoriti stečajni postupak nad dužnikom. U Republici Hrvatskoj najveći broj stečajnih postupaka se i pokreće na temelju navedene zakonske presumpcije postojanja stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje stečajnog dužnika.

Dužnik je prezadužen u situaciji kada njegova imovina nije dostatna za pokriće postojećih obaveza. U praksi će se okolnost postojanja stečajnog razloga prezaduženosti utvrđivati

provođenjem finansijsko-knjigovodstvenog i drugih odgovarajućih vještačenja, a koja vještačenja za cilj imaju utvrđivanje vrijednosti imovine dužnika i obveza. Imajući u vidu činjenicu kako su spomenuta vještačenja vrlo skupa, nerijetko i dugotrajna, a kako stečajnom razlogu prezaduženosti prethodi, nesposobnost za plaćanje, koju je puno lakše i jeftinije utvrditi, to je u praksi otvaranje stečajnog postupka zbog postojanja stečajnog razloga prezaduženosti vrlo rijetko.

2.2. Pokretanje stečajnog postupka

Odredbom članka 39. Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17) definiran je postupak podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, a kojim prijedlogom se, ustvari, pokreće stečajni postupak nad nekom pravnom osobom ili imovinom dužnika pojedinca. Kao subjekti ovlašteni podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka navode se vjerovnik i dužnik.

Vjerovnik prilikom podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nadležnom sudu mora učiniti vjerojatnim postojanje svoje tražbine prema subjektu čiji stečaj predlaže te jedan od stečajnih razloga, a koji su već detaljnije obrazloženi pod prethodnom točkom ovog rada. Osim vjerovnika, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad pravnom osobom, može za pravnu osobu dužnika podnijeti svaka osoba koja je po zakonu ovlaštena za zastupanje pravne osobe (zakonski zastupnik, prokurist). U konačnici, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca podnosi sam dužnik pojedinac.

Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka neovisno o podnositelju, podnosi se isključivo mjesno nadležnom trgovačkom sudu na čijem se području nalazi sjedište dužnika pravne osobe, odnosno ukoliko se radi o dužniku pojedincu tada mjesno nadležnom trgovačkom sudu po njegovom sjedištu. Primjerice, ukoliko određeno trgovačko društvo ima u sudskom registru upisano sjedište u Valpovu, tada će ovlaštene osobe prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnijeti Trgovačkom sudu u Osijeku, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu za odlučivanje o takvom prijedlogu. Ukoliko, pak, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnosi dužnik pojedinac, primjerice obrtnik, čije je sjedište po obrtnom registru Biograd na moru, on će tada prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnijeti Trgovačkom sudu u Zadru, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu za odlučivanje o takvom prijedlogu.

Sukladno odredbi Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17) prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka podnosi se na propisanom obrascu te mora sadržavati podatke za identifikaciju dužnika i podnosioca prijedloga te popis imovine i obveza dužnika što je pobliže pojašnjeno člankom 16. Podneseni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka može se povući, ali samo do trenutka

donošenja odluke suda (rješenja kojim otvara stečajni postupak, odnosno rješenja kojim odbacuje ili odbija podneseni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka). Potpuni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova¹.

2.3. Prethodni postupak

Nakon što nadležni sud zaprimi uredan prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, sudsko tijelo, najprije, mora ispitati postoje li pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka i upravo za to služi prethodni postupak. Prethodni postupak je definiran člankom 115. Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17). Spomenutom odredbom je propisano kako će sud u situaciji kada zaprimi prijedlog za pokretanje ovršnog postupka nad nekim dužnikom donijeti rješenje o pokretanju prethodnog postupka, a sve s ciljem utvrđivanja pretpostavki za otvaranjem stečajnog postupka. Nadalje, propisano je i kako sud može u ovoj fazi stečajnog postupka imenovati privremenog stečajnog upravitelja, što najčešće i čini, te je definirano i najduže trajanje prethodnog postupka, na vremensko razdoblje od 60 dana.

Kao što je u uvodu navedeno, u ovoj fazi postupka sud utvrđuje jesu li ispunjene zakonske pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka. Ovdje je potrebno skrenuti pozornost na temeljnu razliku potrebnog stupnja vjerojatnosti postojanja stečajnog razloga na strani dužnika za pokretanjem prethodnog postupka u odnosu na otvaranje stečajnog postupka. Naime, za prethodni postupak je dovoljno da vjerovnik učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i nekog od stečajnih razloga. S druge, pak strane takav stupanj vjerojatnosti nije dovoljan sudu za otvaranje stečajnog postupka već tijekom prethodnog postupka postojanje tražbine vjerovnika i nekog od stečajnih razloga mora biti nedvojbeno dokazano, a tek nakon toga će sud donijeti rješenje kojim otvara stečajni postupak nad dužnikom.

---

¹ E-Oglasna ploča besplatna je i javna usluga koja omogućava pregled elektroničkih oglasnih ploča sudova i drugih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj. Putem središnjeg pretraživača omogućeno je pretraživanje objavljenih odluka i drugih pismena općinskih, županijskih, trgovačkih i upravnih sudova u Republici Hrvatskoj, Financijske agencije u ovršnim postupcima te javnih bilježnika. Svi oglasi nadležnih tijela objavljuju se bez odgode, a skidaju se automatski po isteku roka objavljivanja. Ministarstvo pravosuđa i uprave kao najviše tijelo za obavljanje pravosudne uprave osigurava tehničke preduvjete za opisani informacijski sustav. Svi evidentirani podaci u nadležnosti su sudova kod kojih se vodi postupak. Nadležnim sudovima potrebno se obratiti u slučaju primjedbi i pitanja glede prikazanih podataka. U slučaju tehničkih pitanja vezanih uz funkcioniranje e-Oglasne ploče možete uputiti upit na e-mail adresu e-oglasna@pravosudje.hr, a za pitanja vezana uz objavljeni sadržaj molimo da se obratite sudovima koji su objavili oglas <https://sudovi.hr/>. Za pregledavanje e-Oglasne ploče nije se potrebno registrirati dostupno na <https://e-oglasna.pravosudje.hr/o-e-oglasnoj> [pristupljeno: 7. 9. 2021]

Upravo radi toga, sud, ukoliko provodi prethodni postupak, u njemu saslušava odgovorne osobe dužnika, vrši uvid u materijalnu dokumentaciju, izvješće privremenog upravitelja i ostalo, a sve s ciljem nespornog utvrđenja postojanja stečajnih razloga, kao i imovine dužnika dostatne za namirenje troškova stečaja i vjerovnika. Unatoč postojanju tražbine vjerovnika i stečajnog razloga, stečajni postupak se neće provoditi ukoliko dužnik nema imovne iz koje bi se naplatili vjerovnici. Tada sud donosi rješenje kojim istovremeno donosi rješenje o otvaranju i zatvaranju stečajnog postupka, budući da nema smisla voditi stečajni postupak, kada isti neće dovesti do bilo kakvog namirenja vjerovnika sukladno sadržaju članka 132. Stečajnog zakona (NN, 71/15, 104/17) dok člankom 116. propisane su situacije kada sud donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka, a sve bez provedbe prethodnog postupka.

Sud može tako postupiti ukoliko može već iz prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka utvrditi postojanje nekog stečajnoga razloga. Dakako, ovo je moguće samo u situacijama kada je nad dužnikom prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka već vođen postupak predstečajne nagodbe.

Nadalje, sud može i bez provođenja prethodnog postupka otvoriti stečajni postupak, u situaciji kada Financijska agencija (FINA) podnosi prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka. Ovdje se radi o situaciji kada je sama Financijska agencija (FINA) dužna, postupajući prema odredbi članka 110. Stečajnog zakona (NN 71/15,104/17) podnijeti prijedlog radi otvaranja stečajnog postupka protiv pravne osobe koja u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje, koji izdaje sama Financijska agencija (FINA) ima evidentirane neizvršene (nenaplaćene) osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana u roku od osam dana od isteka toga razdoblja.

Sud može otvoriti stečajni postupak i bez provođenja prethodnog postupka ako osoba koja je po zakonu ovlaštena zastupati dužnika podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, odnosno sud to može učiniti i kada vjerovnik podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, a sam dužnik prizna postojanje stečajnog razloga. Konačno, sud može otvoriti stečajni postupak i bez provođenja prethodnog postupka u situaciji kada je nad dužnikom ranije vođen predstečajni postupak.

Prilikom donošenja rješenja o pokretanju prethodnog postupka nad dužnikom, sud odmah zakazuje i ročište radi očitovanja o prijedlogu za otvaranje stečajnoga postupka. Na navedenom ročištu sud poziva osobe koje su po zakonu ovlaštene zastupati dužnika, podnositelja prijedloga, pravne osobe koje za dužnika obavljaju poslove platnog prometa i privremenog stečajnog

upravitelja. Pozvane se osobe na ročištu očituju o podnesenom prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka nakon čega sud donosi svoju odluku.

2.4. Otvaranje stečajnog postupka

Kao što je ranije navedeno, sud u situaciji kada je nad dužnikom pokrenut prethodni postupak radi ispitivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka, određuje i ročište na kojem se raspravlja o tome jesu li ispunjene pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka (postojanje tražbine vjerovnika, postojanje stečajnog razloga i imovine dužnika dostatne za namirenje troškova stečajnog postupka i vjerovnika). Zakonom o stečaju (NN 71/15,104/17), ročište na kojem se raspravlja o pretpostavkama za otvaranje stečajnog postupka sud zakazuje najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka, dok u situaciji kada nije pokrenut prethodni postupak sud ročište zakazuje najkasnije u roku od 30 dana od kada je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka, a sve sukladno odredbi članka 128.

Sud će na ročište pozvati osobu koja je podnijela prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, predstavnika dužnika (zakonskog zastupnika ukoliko se radi o pravnoj osobi, dužnika pojedinca), privremenog stečajnog upravitelja te vještake ukoliko su isti imenovani. Nakon održanog ročišta, sud sukladno odredbi prethodno navedenog članka Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17) donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka ili odbija prijedlog za otvaranje postupka. Također, moguće je da sud utvrdi kako dužnik nema imovinu dostatnu za namirenje troškova stečajnog postupka i vjerovnika te će u tome slučaju istovremeno otvoriti i zatvoriti stečajni postupak.

Protiv navedenog nezadovoljna strana može uložiti žalbu i to: ukoliko je otvoren stečajni postupak tada žalbu može podnijeti zakonski zastupnik dužnika, odnosno dužnik pojedinac, a ukoliko je odbijen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka tada žalbu može podnijeti podnositelj prijedloga. Ukoliko su ispunjeni zakonski uvjeti za otvaranje stečajnog postupka, stečajni sudac donosi rješenje o otvaranju stečajnog postupka. Ovdje je važno istaknuti kako stečajni sudac mora otvoriti stečajni postupak ukoliko su ispunjeni uvjeti, dakle, on nema pravo diskrecijski odlučivati o tome hoće li ili neće u toj situaciji otvoriti stečajni postupak, već to mora učiniti.

Rješenje o otvaranju stečajnog postupka objavljuje se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, a sama objava je izuzetno važna budući da time nastupaju pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka sukladno odredbi članka 158. Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17). Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka detaljno su regulirane Stečajnim zakonom (NN

71/15,104/17 od čl. 158. do čl. 180.), a ovdje se, samo kratko, navode i opisuju iste. Otvaranjem stečajnog postupka, sva prava tijela dužnika pravne osobe prestaju, te ista prelaze na stečajnog upravitelja. Navedeno, primjerice, znači da bivši zakonski zastupnik, uprava, nadzorni odbor „gube“ svoja upravljačka prava, odnosno više ne mogu valjano poduzimati nikakve radnje u pravnom prometu, već takve radnje u ime i za račun stečajnog dužnika može poduzimati isključivo stečajni upravitelj. Nadalje, nakon otvaranja stečajnog postupka zabranjeno je bilo kakvo otuđenje ili opterećenje imovina stečajnog dužnika izvan stečajnog postupka. Osim toga, nakon otvaranja stečajnoga postupka stečajni vjerovnici ne mogu protiv dužnika tražiti ovrhu ili osiguranje na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu niti na drugoj imovini dužnika, a, također, zabranjeno je provođenje ovršnih postupaka nad imovinom koja ulazi u stečajnu masu te se više ne mogu valjano stjecati prava na imovini koja ulazi u stečajnu masu.

2.5. Stečajna masa, stečajni vjerovnici i vjerovnici stečajne mase

Radi boljeg razumijevanja tematike koja se obrađuje, u nastavku ovog rada, potrebno je kratko pojasniti pojmove stečajne mase stečajnih vjerovnika i vjerovnika stečajne mase (članak 134. Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17)).

Prema Stečajnom zakonu (NN 71/15, 104/17) pojam stečajne mase definiran je kao cjelokupna imovina, koju dužnik ima u trenutku otvaranja stečajnoga postupka te imovina koju on stječe tijekom trajanja i provođenja stečajnoga postupka. U praksi, odmah po otvaranju stečajnog postupka, dužnost je stečajnog upravitelja uzeti u posjed svu imovinu stečajnog dužnika te preuzeti upravljanje njome. Stečajni upravitelj imovinom mora upravljati sa osobitom pažnjom, uredno i savjesno, a jedan od ključnih zadataka mu je „dovesti u red“ poslovne knjige dužnika i očevidnike knjigovodstvenih podataka vođene do dana otvaranja stečajnog postupka, budući da se često radi o loše vođenim podacima, koji ne odražavaju realno stanje imovine.

Nakon toga, stečajni upravitelj sastavlja predračun troškova stečajnog postupka i podnosi ga na odobrenje Skupštini vjerovnika te sastavlja početno stanje imovine stečajnog dužnika, dakle stečajni upravitelj, u biti, utvrđuje što sve ulazi u stečajnu masu u iz koje će se u stečajnom postupku namirivati vjerovnici. Stečajnu masu čine nekretnine u vlasništvu dužnika, pokretnine u vlasništvu dužnika, eventualna gotovina u gotovinskoj blagajni, tražbine dužnika prema trećima te druga prava dužnika koja je moguće unovčiti.

Za svaki predmet imovine navodi se vrijednost, a ukoliko stečajni upravitelj nije u mogućnosti samostalno procijeniti neki predmet imovine, tada on angažira vještaka koji u svom nalazu i mišljenju utvrđuje vrijednost imovine, a što je u praksi gotovo uvijek slučaj.

Stečajni upravitelj brine o tome da stečajna masa tijekom cijelog postupka zadrži vrijednost na barem istoj razini na kojoj je bila prilikom preuzimanja u posjed, a naravno bilo bi idealno kada bi se ta imovina i uvećala tijekom postupka. Nadalje, stečajni upravitelj tijekom cijelog postupka brine o tome da stečajna masa bude dostatna za namirenje svih predvidivih troškova stečajne mase, dok sva ostala sredstva idu za namirenje stečajnih vjerovnika.

2.6. Provedba stečajnog postupka

Unutar ovog podnaslova, ukratko, se obrađuju najvažnije sastavnice i tijek namirenja vjerovnika u stečajnom postupku.

Stečajni vjerovnici nakon otvaranja stečajnog postupka prijavljuju svoje tražbine stečajnom upravitelju te ga ujedno obavještavaju o razlučnim i izlučnim pravima. Za radnike i bivše radnike stečajnog dužnika sam stečajni upravitelj sastavlja popis tražbina do dana otvaranja stečajnog postupka, a koje iskazuje u bruto i neto iznosu. Ukoliko radnik, odnosno bivši radnik ne bi prijavio svoju tražbinu, smatra se da je prijavio svoju tražbinu sukladno popisu stečajnog upravitelja. Iako, Stečajni zakon izriječno ne propisuje koji se bruto iznos prijavljuje, no praksa je iznjedrila stav kako se zbog položaja radnika u stečajnom postupku prijavljuje plaća zajedno sa svim davanjima iz plaće i na plaću (mirovinsko, zdravstveno, porezi i dr.) O razlučnom i izlučnom pravu se stečajni upravitelj samo obavješćuje, a budući da se radi o vjerovnicima koji se namiruju odvojeno od stečajnih vjerovnika, odnosno temeljem svog stvarnog ili osobnog prava dokazuju da neki predmet ne spada u stečajnu masu, isti neće biti predmet posebnog razmatranja.

Stečajni upravitelj prema Stečajnom zakonu (NN 71/15, 104/17) na propisanom obrascu sastavlja tablicu prijavljenih tražbina svih stečajnih vjerovnika, tablicu njihovih razlučnih prava te tablicu izlučnih prava primjenom članka 259. Tako sastavljena tablica objavljuje se na e-Oglasnoj ploči sudova i tamo mora biti objavljena najkasnije osam dana prije održavanja ispitnog ročišta.

Na ispitnom ročištu ispituju se prijavljene tražbine prema svojim iznosima i redu. Najprije se stečajni upravitelj očituje o tome priznaje li ili osporava svaku prijavljenu tražbinu. Izlučna i razlučna prava nisu predmet ispitivanja već isključivo tražbine stečajnih vjerovnika.

U smislu odredbi Stečajnog zakona (NN, 71/15, 104/17), a tumačenjem čl. 263., neka tražbina je utvrđena ako je na ispitnom ročištu prizna stečajni upravitelj, a ne ospori niti jedan stečajni vjerovnik. Ukoliko neka tražbina bude osporena, bilo od strane stečajnog upravitelja bilo od strane vjerovnika, sud u tom slučaju upućuje na pokretanje parničnog postupka stečajnog dužnika ili vjerovnika kojemu je tražbina osporena, ovisno o tome posjeduje li vjerovnik za svoje potraživanje ovršnu ispravu.

U konačnici, sud donosi rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama. Tim rješenjem sud odlučuje u kojem iznosu i kojem isplatnom redu su utvrđene, odnosno osporene pojedine tražbine, kao i o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja, odnosno osporavanja tražbine. Pravomoćno rješenje ima učinak prema svim stečajnim vjerovnicima i stečajnom dužniku, budući da će se za tako utvrđeni novčani iznos moći namirivati u stečajnom postupku. Ukoliko neki od vjerovnika koji su upućeni na parnicu, uspije u parničnom postupku nakon osporavanja tražbine, on treba zatražiti od stečajnog suca ispravak tablice ispitanih tražbina, odnosno uvrštavanje njegove tražbine kao utvrđene.

Nakon završetka ispitnog ročišta i utvrđivanja tražbina, može se započeti sa namirenjem vjerovnika. Vjerovnici se namiruju nakon unovčenja imovine i prema priljevu gotova novca ostvarenog prodajom imovine. Sve diobe obavlja stečajni upravitelj, a za svaku diobu potrebna mu je suglasnost odbora vjerovnika, odnosno suda.

Stečajni se vjerovnici, ovisno o tražbinama koje imaju, razvrstavaju u tzv. isplatne redove, s time da se vjerovnici kasnijeg isplatnog reda namiruju tek nakon što se u potpunosti namire vjerovnici prethodnog isplatnog reda. Stečajni vjerovnici koji se nalaze u istom isplatnom redu namiruju se razmjerno veličini svojih tražbina. U praksi je najčešće postojanje dva isplatna reda, i to prvog višeg isplatnog reda (tražbine radnika) i drugog višeg isplatnog reda (tražbine ostalih vjerovnika). Dakle, stečajni vjerovnici se tijekom stečajnog postupka namiruju kroz diobe, a kojih može biti više, ovisno o količini imovine stečajnog dužnika i prodaji imovine.

3. METODOLOGIJA RADA

Prilikom izrade ovog rada, autor promatra i analizira stečajni postupak te njegove računovodstvene i porezne posljedice na trgovačko društvo nad kojim je otvoren stečajni postupak u svjetlu trenutno važećih zakonskih propisa.

U prvom redu, tu su Stečajni zakon (NN 71/15, 104/17) te Zakon o računovodstvu (NN NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20) kao temeljni zakonski propisi. Pored ovih temeljnih propisa autor je u radu koristio i druge zakonske propise i podzakonske akte kako slijedi: (1) Zakon o osiguranju radničkih tražbina (NN 70/17), (2) Zakon o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20), (3) Pravilnik o porezu na dobit (NN 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 01/17, 02/18, 01/19, 01/20, 59/20), (4) Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20) i (5) Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (NN 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 01/17, 41/17, 128/17, 1/19, 1/20, 01/21, 73/21).

Pored zakonskih propisa, autor se koristio znanstvenom i stručnom literaturom.

Pri izradi rada korištena su metode analize, deskripcije i kompilacije. Polazišni je stav kako se vođenje računovodstva i porezni aspekti trgovačkog društva u stečaju i trgovačkog društva koje normalno posluje razlikuju zbog brojnih specifičnosti stečajnog postupka, a u daljnjem tijeku izučavanja stručne literature i nastavku pisanja ovog rada, utvrditi će se u kojoj je mjeri i je li, uopće, ovaj polazišni stav točan.

4. RAČUNOVODSTVO DRUŠTVA U STEČAJU

Kao što je u uvodu rada ranije navedeno insolventnost (nesposobnost za plaćanje) i prezaduženost jedan su od temeljnih razloga za pokretanje stečajnog postupka koji ukazuje na neuspješno poslovanje. Kako bi se pobliže objasnio pojam nesposobnosti za plaćanje u nastavku se nalazi Tablica 1 koja prikazuje bilancu društva X d.o.o. na temelju čega se utvrđuje nesposobnost za plaćanje.

Tablica 1 Bilanca društva X d.o.o. koja pokazuje nesposobnost za plaćanje

IMOVINA	Svota	KAPITAL I OBVEZE	Svota
Dugotrajna imovina	700.000,00	Kapital i pričuve	0,00
• Licencija	20.000,00	• Upisani temeljni kapital	20.000,00
• Poslovna zgrada	600.000,00	• Gubitak tekuće godine	(15.000,00)
• Osobni automobil	80.000,00	Dugoročne obveze	605.000,00
Kratkotrajna imovina	250.000,00	• Kredit banke (5 godina)	605.000,00
• Zaliha gotovih proizvoda	60.000,00	Kratkoročne obveze	340.000,00
• Zaliha materijala	30.000,00	• Prema dobavljačima	200.000,00
• Potraživanje od kupaca	160.000,00	• Kredit i banke (1 mjesec)	100.000,00
• Novac u banci i blagajni	0,00	• Obveza za PDV	40.000,00
UKUPNA IMOVINA	950.000,00	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	950.000,00

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:32)

Ukupne kratkoročne obveze društva X d.o.o. dospjele na naplatu iznose 340.000,00 kn, a navedeno društvo nema novaca na računu na banci, samim time je nesposobno za plaćanje dospjelih obveza. Također, može se vidjeti da navedeno društvo raspolaže imovinom u iznosu od 950.000,00 kn te se prodajom te imovine se mogu, djelomično ili u potpunosti, namiriti vjerovnici.

Drugi pojam koji je potrebno pobliže objasniti je pojam prezaduženosti. U nastavku se daje objašnjenje pojma pomoću Tablice 2.

Tablica 2 Bilanca društva Y d.o.o.-a koja pokazuje prezaduženost

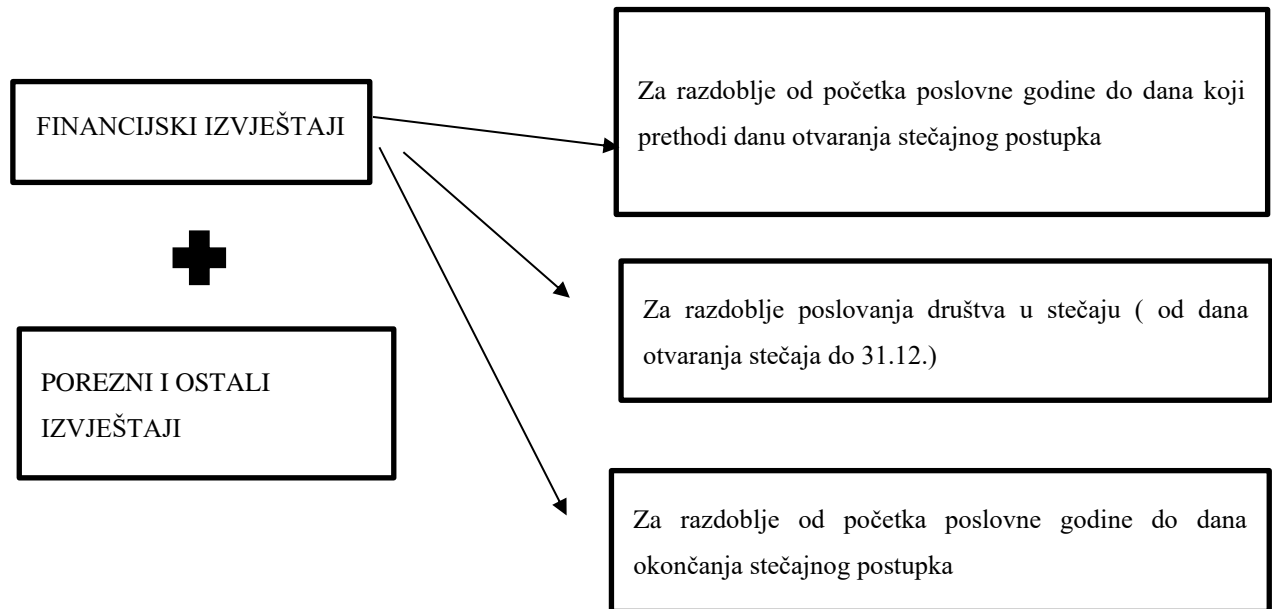
IMOVINA	Svota	KAPITAL I OBVEZE	Svota
Dugotrajna imovina	390.000,00	Kapital i pričuve	30.000,00
• Zemljište	50.000,00	• Upisani temeljni kapital	20.000,00
• Skladište	300.000,00	• Gubitak tekuće godine	(50.000,00)
• Osobni automobil	40.000,00		
Kratkotrajna imovina	350.000,00		
• Zaliha robe	160.000,00	Kratkoročne obveze	770.000,00
• Potraživanje od kupaca	130.000,00	• Prema dobavljačima	500.000,00
• Ulaganje u dionice	50.000,00	• Kredit i banke (1 mjesec)	190.000,00
• Novac u banci i blagajni	10.000,00	• Obveza za PDV	80.000,00
UKUPNA IMOVINA	740.000,00	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	740.000,00

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:32)

Ukupne kratkoročne obveze trgovačkog društva Y d.o.o. koje su dospjele na naplatu iznose 770.000,00 kn, a društvo raspolaže sa 10.000,00 kn na računima u banci, slijedom čega se zaključuje da se iz navedenih podataka vidi njegova nesposobnost za plaćanje. Nadalje, iz navedenih podataka vidljivo je da trgovačko društvo Y d.o.o. raspolaže imovinom u iznosu 730.000,00 kn čijom se prodajom ne mogu namiriti svi vjerovnici. S tom činjenicom se očituje prezaduženost društva kao jedan od stečajnih razloga.

Položaj društava u stečaju ne razlikuje se od ostalih društava jer se i na njih primjenjuju zakonske odredbe koje se na trgovačka društva primjenjuju prije pokretanja stečajnog postupka. Ukoliko je društvo u stečaju prije otvaranja stečajnog postupka bilo obveznik poreza na dodanu vrijednost, takvo društvo i dalje ostaje obveznik poreza na dodanu vrijednost s tim da može naknadno postati i obveznik revizije ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani posebnim Zakonom o reviziji.

Vuk (2008) smatra kako je trgovačko društvo u stečaju, kao i svako drugo trgovačko društvo, obvezno voditi poslovne knjige i sastavljati godišnja financijska izvješća prema Zakonu o računovodstvu. Slika 1. prikazuje sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja trgovačkog društva u stečaju koji su obvezni sastavljati sukladno Zakonu o računovodstvu.

Slika 1 Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja društva u stečaju

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:64)

Obveze dužnika jesu vođenje knjiga i polaganje računa na isti način kao i prije otvaranja stečajnog postupka s tim da je stečajni upravitelj odgovorna osoba za dostupnost podataka o stanju i svim promjenama stečajne mase. O navedenim podacima stečajni upravitelj mora izvijestiti vjerovnike i ostala tijela u stečajnom postupku, a podatke za izvještavanje treba osigurati računovodstvo. Potrebno je naglasiti da ukoliko društvo prije otvaranja stečaja već ima odabranog revizora taj će revizor revidirati završna izvješća za tu godinu, a daljnju reviziju će izvršavati revizor koji je postavljen od strane nadležnog suda.

4.1. Obveze društva u stečaju do otvaranja stečajnog postupka

Datumom otvaranja stečajnog postupka ujedno započinje „nova poslovna godina“ i prema tome potrebno je da društvo vodi poslovne knjige. Sukladno tome, prvo poslovno porezno razdoblje trajalo bi od 01.siječnja do dana prije otvaranja stečajnog postupka, a drugo poslovno razdoblje trajalo bi od dana otvaranja stečajnog postupka do kraja kalendarske godine (31.prosinca).

U ovom periodu najveću ulogu ima stečajni upravitelj koji ima velike ovlasti, ali i na koga se prenose velike dužnosti vezane za računovodstvene poslove. Stečajni upravitelj treba urediti i uskladiti poslovne knjige, izvršiti popis imovine društva koji ulazi u stečaj kao i obveze društva te sastaviti godišnja financijska izvješća sukladno Zakonu o računovodstvu. O veličini društva u stečaju ovisi koje će financijske izvještaje društvo sastaviti.

U praksi, stečajni upravitelji angažiraju računovodstva koja imaju iskustvo u obavljanju gore navedenih poslova te upravo računovodstva izvršavaju i provode naloge stečajnog suca i stečajnog upravitelja vezane uz uredno vođenje poslovnih knjiga. „Srednja i velika trgovačka društva sastavljaju bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje, a obvezna su sastaviti i godišnje izvješće kao objektivni prikaz razvoja i rezultata poslovanja. Mali poduzetnici sastavljaju bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje“ (Vuk, 2008:69).

Prema Žager (2008) bilanca je definirana kao financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u određenom vremenskom periodu. Slijedom navedenog, bilanca je temeljni financijski izvještaj, kojim se prikazuje financijski položaj poduzeća i koji služi kao temeljno polazište za ocjenu sigurnosti poslovanja. Ona se sastavlja za svaku poslovnu godinu, u pravilu se radi o kalendarskoj godini. Njome se u biti želi pobliže objasniti poveznica između sredstava odnosno imovine i njihovih izvora. Prema Vujević (2009) imovinu nekog trgovačkog društva iskazujemo na lijevoj strani, dok se obveze i glavnica iskazuju na desnoj strani bilance. Na taj način dolazi do tzv. bilančne ravnoteže odnosno postiže se to da je aktiva jednaka pasivi ili imovina jednaka kapitalu uvećanim za obveze. Drugim riječima, u aktivi se vodi računa o funkcionalnosti i likvidnosti, dok se u pasivi vodi računa o namjeni i ročnosti.

Račun dobiti i gubitka odnosno izvještaj o uspješnosti poslovanja prikazuje prihode i rashode pojedinog poduzeća tijekom nekog vremenskog razdoblja, najčešće razdoblja od jedne godine, a koje završava uz iskazanu neto dobit, odnosno gubitak za to razdoblje. Prihodi se i rashodi u računu dobiti i gubitka promatraju kroz način na koji utječu na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Prema Žager (2008) prihodi nam prikazuju povećanje ekonomske koristi kroz priljev sredstava ili smanjenja obveza, dok nam rashodi prikazuju smanjenje ekonomske koristi kroz odljev sredstava ili povećanja obveza.

Bilješke uz financijske izvještaje dodatno nam pojašnjavaju određene vrijednosti te pojedina obilježja i prirodu iskazanu u temeljnim financijskim izvještajima. U bilješkama se navode metode procjene pozicija zadanih u bilanci. One nam pružaju dodatne informacije i to one

koje se ne vide u temeljnim financijskim izvještajima, a služe nam i uvelike pomažu donošenju optimalnih poslovnih odluka.

Prije sastavljanja financijskih izvještaja do dana prije otvaranja stečajnog postupka potrebno je provesti popis imovine i obveza te je potrebno prilikom toga posebnu pažnju obratiti na zastarjela potraživanja, odnosno potraživanja koja se ne mogu naplatiti (obveze koje ne treba platiti).

U nastavku rada, Tablica 3 prikazuje poslove u računovodstvu kada je otvoren stečajni postupak.

Tablica 3 Poslovi u računovodstvu kada je otvoren stečajni postupak

OTVOREN STEČAJ
1. Provesti popis imovine i obaveza na dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka i provesti usklađenja
2. Sastaviti financijske izvještaje za razdoblje od početka godine do dana koji prethodi danu otvaranja stečajnog postupka
3. Ustrojiti poslovne knjige za društvo u stečaju i sastaviti početnu bilancu
4. Pripremiti plan i dokumentaciju za potpis
5. Utvrditi i uskladiti popis vjerovnika i dužnika

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:65)

Financijski izvještaji malih i srednjih poduzetnika moraju biti u skladu sa Zakonom o računovodstvu te Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, dok izvještaji velikih poduzetnika moraju biti u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Potrebno je naglasiti još dvije činjenice. Jedna od njih je da društvo treba u razdoblju od 1.siječnja do dana prije otvaranja stečajnog postupka poslati eventualne ispravke PDV obrasca u nadležnu ispostavu porezne uprave, te isto treba napraviti i za razdoblje od dana otvaranja stečaja do kraja poslovne godine. Druga bitna činjenica koju je potrebno naglasiti je ta da društvo u stečaju zadržava isti porezni broj kao i prije otvaranja samog stečaja.

Slijedećom tablicom prikazuje se porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka.

Tablica 4 Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1.siječnja do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka

VRSTA IZVJEŠTAJA	RAZDOBLJE	ROK PREDAJE	KOME SE PREDAJE
GFI (bilanca, RDG i bilješke +izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tijekovima	Od početka poslovne godine do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka	90 dana	FINA
OZNAKA IZVJEŠTAJA 21		4 mjeseca	
Obrazac PD			PU
Obrazac OKFŠ			FINA
Obrazac TZ i obrazac SR			PU
PREDAJE SE SAMO ZA JAVNU OBJAVU (NE I ZA STATISTIKU)			

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:65)

Tablicom 5 prikazuju se specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka.

Tablica 5 Specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka

BILANCA	
PRETHODNO RAZDOBLJE	TEKUĆE RAZDOBLJE
Unosi se stanje na dan prethodnog izvještajnog razdoblja (31.12. prethodne godine)	Stanje na dan koji prethodi danu otvaranja stečajnog postupka

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
PRETHODNO RAZDOBLJE	TEKUĆE RAZDOBLJE
Podatci za cijelo prethodno razdoblje	Podatci od početka poslovne godine do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:65)

Prema Cirkveni Filipović (2020) u situaciji kada je nad nekim poduzetnikom otvoren stečajni postupak, on treba sastaviti godišnje financijske izvještaje u kojima je obuhvaćeno stanje na dan koji prethodi otvaranju stečaja nad tim poduzetnikom. Tako sastavljeni financijski izvještaji poduzetnik je dužan dostaviti financijskoj agenciji i to u roku od 90 dana od dana kada je nad njim otvoren stečajni postupak. Nadalje, spomenute izvještaje poduzetnik predaje Financijskoj agenciji (FINA) s oznakom 21, dok pri tom uz izvještaje ne predaje odluke kojima se utvrđuju godišnja financijska izvješća, odluke o uporabi dobiti, kao niti godišnja izvješća i izvješća revizora. Dodatno je za napomenuti kako se financijski izvještaji predaju isključivo za javnu objavu, dok se ne predaju za potrebe statistike.

Godišnji financijski izvještaj, točnije obveza njihovog sastavljanja razlikuje se ovisno o tome otvara li se stečajni postupak nad mikro, malim, srednjim ili velikim poduzetnikom. Tako prema Vuk (2019) mikro i mali poduzetnici su dužni sastaviti izvještaj o svome financijskom položaju (bilanca), zatim račun dobiti i gubitka, kao i bilješke uz financijske izvještaje. S druge strane srednji i veliki poduzetnici uz sve već navedene izvještaje, moraju sastaviti i izvještaj o svojem novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala, te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Poduzetnik u svojoj bilanci i to u stupcu prethodnog razdoblja upisuje stanje kako je bilo na dan njegovog prethodnog izvještajnog razdoblja (radi se o razdoblju do 31. prosinca prošle kalendarske godine), dok će u stupac tekućeg razdoblja unijeti stanje kako je bilo na dan prije otvaranja stečajnog postupka (dan prije nego li stečajni sud donese i objavi rješenje o otvaranju stečajnog postupka). Dodatno, poduzetnik u stupcu prethodnog razdoblja u računu dobiti i gubitka upisuje podatke za svoje cijelo prethodno razdoblje, dok u stupcu tekućeg razdoblja upisuje podatke od početka poslovne godine do dana kada je nad njim pokrenut stečajni postupak.

Imajući u vidu navedeno, trgovačko društvo nad kojim je otvoren stečajni postupak obvezno sastavlja prijavu poreza na dohodak i to za vremensko razdoblje od početka svoje poslovne godine pa do dana prije pokretanja stečajnog postupka (najčešće od 1. siječnja poslovne godine pa do dana pokretanja stečajnog postupka nad trgovačkim društvom). Dodatno je bitno naglasiti kako trgovačka društva koja su bila obveznici poreza na dodanu vrijednost i dalje moraju predavati obrasce poreza na dodanu vrijednost i to na mjesečnoj, odnosno tromjesečnoj razini do 20.-tog u mjesecu za prethodni mjesec.

4.2. Obveze društva tijekom provedbe stečajnog postupka

U prethodnom potpoglavlju obrazloženi su i opisani postupci i obveze društva do samog pokretanja stečaja. U ovom potpoglavlju obratit će se pažnja na obveze društva od dana otvaranja stečajnog postupka. Naime, na dan otvaranja stečaja potrebno je imati sastavljenu početnu stečajnu bilancu na temelju koje se otvaraju poslovne knjige društva u stečaju.

„Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravitelj preuzima brigu o imovini stečajnog dužnika te odmah poduzima sljedeće:

- imenuje povjerenstvo za provedbu popisa
- zatvara sve transakcije račune u poslovnim bankama
- otvara nove transakcijske račune
- zatečene vrijednosne papire i dragocjenosti pohranjuje na sigurno mjesto
- angažira vještake-procjenitelje imovine (ako je potrebno)
- poduzima druge aktivnosti u vezi s osiguranjem imovine društva“ (Vuk 2008:69).

Tijekom provedbe stečajnog postupka potrebno je otvoriti nove poslovne knjige jer društvo djeluje pod novim uvjetima i novim imenom (budući se obavezno u nazivu društva dodaje nastavak da je društvo u stečaju). Međutim, važno je naglasiti da se knjiženje poslovnih događaja tijekom stečajnog postupka obavlja na jednak način kao i prije pokretanja stečaja. Društvo može platiti vjerovnicima iznos manji od traženog ukoliko nedostaje stečajne mase od koje bi se vjerovnici mogli naplatiti. Nepodmirena razlika obveza prihodovat će se na kraju stečajnog postupka, a tijekom postupka mogu se opisati samo obveze koje su zastarjele. Ukoliko stečajni postupak nije zatvoren u istoj godini u kojoj je otvoren potrebno je sastaviti određene financijske i porezne izvještaje koji će u nastavku rada biti prikazani u Tablici 6.

Tablica 6 Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od dana otvaranja stečajnog postupka do 31.prosinca

VRSTA IZVJEŠTAJA	RAZDOBLJE	ROK PREDAJE	KOME SE PREDAJE
GFI (bilanca, RDG i bilješke +izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tijekovima	Od dana otvaranja stečajnog postupka do kraja poslovne godine	30.travnja tekuće godine za prehodnu kalendarsku godinu	FINA
OZNAKA IZVJEŠTAJA 20			
Obrazac PD			PU
Obrazac OKFŠ			FINA
Obrazac TZ i obrazac SR			PU
PREDAJE SE SAMO ZA JAVNU OBJAVU I ZA STATISTIKU			
Ne predaju se odluke.			

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:66)

Na jednak način se postupa za svaku sljedeću godinu u kojoj se stečajni postupak provodi, a isti nije završen. Važno je naglasiti da uz predaju financijskih izvještaja navedenih u Tablici 6. ne predaju odluke kojima se utvrđuju financijskih izvještaji te odluke o podjeli dobitka ili pokriću gubitka, a sve naravno ovisno o uspješnosti poslovanja društva.

Tablica 7, u nastavku rada, prikazuje specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka za vrijeme provedbe stečajnog postupka trgovačkog društva.

Tablica 7 Specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka

BILANCA	
PRETHODNO RAZDOBLJE	TEKUĆE RAZDOBLJE
NE POPUNJAVA SE	Stanje na 31.prosinac

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
PRETHODNO RAZDOBLJE	TEKUĆE RAZDOBLJE
NE POPUNJAVA SE	Podatci od dana otvaranja stečajnog postupka do 31.prosinca

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:66)

U godini u kojoj je nad trgovačkim društvom otvoren stečajni postupak, društvo u stečaju (računovodstvo koje vodi njegove poslovne knjige ili stečajni upravitelj) obvezno je sastaviti godišnje financijsko izvješće i to za vremensko razdoblje od trenutka otvaranja stečajnog postupka nad trgovačkim društvom (dan kada stečajni sud donese i objavi rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad trgovačkim društvom) do zadnjeg dana poslovne godine. Spomenute izvještaje trgovačko društvo predaje s oznakom izvještaja 20, a krajnji rok za predaju tako sastavljenog izvješća jest dan 30. travnja tekuće godine, a za prethodnu kalendarsku godinu. U spomenutim se izvještajima ispunjava isključivo stanje tekućeg razdoblja.

U bilanci se iskazuje stanje kakvo je bilo na dan 31. prosinca tekuće godine, dok se u računu dobiti i gubitka iskazuje poslovanje trgovačkog društva od dana kada je nad istim otvoren stečajni postupak pa sve do 31. prosinca tekućeg razdoblja. Pri tome je bitno naglasiti kako se prethodno razdoblje u bilanci i računu dobiti i gubitka ne popunjava. Kao što je već ranije navedeno uz navedene izvještaje trgovačko društvo ne predaje odluke kojima se utvrđuju godišnja financijska izvješća, odluke o uporabi dobiti, kao niti godišnja izvješća i izvješća revizora.

Zakonom o porezu na dobit (NN 177/04 – 138/20 čl. 9., st. 3., t. 6) trgovačka društva nad kojima je otvoren stečajni postupak obvezno sastavljaju prijavu poreza na dobitak, za vremensko razdoblje koje teče od otvaranja stečajnog postupka pa sve do kraja poslovne godine. Navedena prijava poreza na dobitak podnosi se na PD obrascu, a trgovačko društvo u stečaju dužno ju je podnijeti najkasnije u roku od četiri mjeseca od isteka razdoblja za koje je utvrđen porez na dobitak.

Pravilnikom o porezu na dobit (NN 95/15 – 59/20, čl. 48., st. 7) propisano je kako u vremenskom razdoblju u kojem se nad nekim trgovačkim društvom vodi stečajni postupak, takvo trgovačko društvo kao porezni obveznik nije obvezno plaćati predujam poreza na dobitak već samo plaća obvezu utvrđenu po poreznoj prijavi. Obrasci PDV-a se tijekom stečajnog postupka nad trgovačkim društvom i nadalje predaju mjesečno, odnosno tromjesečno.

Valja naglasiti kako zakonom nije posebno uređeno koliko će dugo trajati razdoblje nekog stečaja, pa trgovačka društva nad kojima se stečajni postupak provodi duži niz godina imaju obvezu sve do sada navedene financijske izvještaje i izvještaje predavati za svaku poslovnu godinu. Stečajni postupak provodi se dok se ne podmire obveze prema vjerovnicima tj. dok ima imovine koja se može unovčiti. Ukoliko dođe do situacije da ne postoji više imovina koja se može unovčiti stečajni se postupak zaključuje. Također, trajanje stečajnog postupka ovisi i o tome ima li društvo parničnih postupaka koje vodi, odnosno koja se vode protiv istog, a vezana su uz imovinu koja ulazi u stečajnu masu. Ukoliko ima, stečajni dužnik će tek po pravomoćnom završetku nekog parničnog postupka, ukoliko je naravno uspio u takvom postupku, doći u poziciju namiriti svoju tražbinu iz vrijednosti imovine.

Naposljetku valja spomenuti kako je moguće da se nad pojedinim trgovačkim društvom provede i tzv. skraćeni stečajni postupak. Takav skraćeni stečajni postupak provodi se nad trgovačkim društvom čija imovina nije dostatna niti za namirenje predvidivih troškova stečajnog postupka, slijedom čega je besmisleno voditi stečajni postupak, budući da isti ne bi imao za posljednicu namirenje vjerovnika. Radi se o situaciji u kojoj se stečajni postupak rješenjem nadležnog Trgovačkog suda, otvara i istovremeno zaključuje stog dana. Trgovačko društvo nad kojim se provodi opisani skraćeni stečajni postupak, također, je dužno sastavljati godišnja financijska izvješća i to za dva razdoblja, a sve neovisno o činjenici da se nad takvim trgovačkim društvom ustvari niti ne provodi stečajni postupak.

Trgovačko društvo je pritom dužno sastaviti godišnje financijsko izvješće za prvo razdoblje (vremensko razdoblje koje obuhvaća početak kalendarske godine i traje sve do dana prije dana otvaranja stečajnog postupka) te za drugo razdoblje (vremensko razdoblje koje obuhvaća razdoblje od otvaranja do zatvaranja stečajnog postupka, premda se zapravo radi o samo jednom danu). Spomenuti financijski izvještaji se dostavljaju nadležnim tijelima po istom principu i istim rokovima kao i kad se nad pojedinim trgovačkim društvom provodi stečajni postupak.

4.3. Stečajni plan

Stečajnim zakonom (NN 71/15, 104/17) nakon što se nad nekim trgovačkim društvom otvori stečajni postupak, moguće je izraditi stečajni plan, a prilikom izrade kojeg se plana može odstupiti od zakonskih odredbi koje definiraju unovčenje i raspodjelu stečajne mase primjenom članka 303.

Tako se stečajnim planom može :

- dužniku ostaviti imovina radi nastavljanja njegovog poslovanja,
- prenijeti dio ili svu imovinu dužnika na jednu ili više već postojećih trgovačkih društava ili pak na trgovačka društva koja će tek biti osnovana, uz isključenje primjene općeg pravila o pristupanju dugu u slučaju preuzimanja neke imovinske cjeline,
- dužnika pripojiti drugom trgovačkom društvu ili spojiti s jednim ili više trgovačkih društava,
- prodati svu imovinu ili dio imovine dužnika, opterećene s različnim pravima ili bez razlučnih prava,
- raspodijeliti svu imovinu ili dio imovine dužnika između vjerovnika,
- odrediti način namirenja stečajnih vjerovnika,
- namiriti ili izmijeniti razlučna prava,
- smanjiti ili odgoditi isplatu obveza dužnika,
- obveze dužnika pretvoriti u kredit,
- preuzeti jamstvo ili dati drugo osiguranje za ispunjenje obveza dužnika,
- urediti odgovornost dužnika nakon završetka stečajnoga postupka.

Stečajni se plan sastoji od pripremne i provedbene osnove, a sudu ga podnosi stečajni upravitelj. Osnovna svrha stečajnog plana je odstupanje od prvotne svrhe stečaja, odnosno raspodjele i unovčenja stečajne mase. Nasuprot tome, radi se plan preustroja kako bi stečajni dužnik mogao nastaviti svoje poslovanje. Smjernice za izradu stečajnog plana može izraditi stečajni dužnik i predati ga zajedno sa prijedlogom za otvaranje stečaja.

Nakon izrađenog stečajnog plana vjerovnici donose odluke da li će isti biti prihvaćen ili ne. Odluku o prihvaćanju stečajnog plana potvrđuje stečajni sudac rješenjem, a u suprotnom uskraćuje potvrdu. Postoje različite mogućnosti preustroja koje mogu biti uključene u stečajni plan te su one detaljno propisane Stečajnim zakonom. Prije izrade stečajnog plana prethodi prikupljanje podataka koje se odnose na imovinsko te financijsko stanje društva u stečaju, a relevantne podatke pri tome može osigurati samo računovodstvo.

Važno je napomenuti da se dužniku može ostaviti sva ili dio imovine tj. moguće je prenijeti dio ili svu imovinu dužnika na jednu ili više već postojećih osoba ili osoba koje će tek biti osnovane u skladu sa Zakonom o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18). Dužnika je moguće pripojiti drugoj osobi ili ga spojiti s jednom ili više osoba. Pri tome je jedna od mogućnosti prodati svu ili dio imovine dužnika, odnosno raspodijeliti imovinu dužnika između vjerovnika. Vjerovnicima se pruža mogućnost da obveze dužnika pretvore u kredit te na taj način dužniku pomognu da nastavi svoje poslovanje.

4.4. Isplata obveza prema radnicima

Putem Agencije za osiguranje radničkih tražbina (AORT) omogućeno je radniku ostvariti svoja prava u vezi s isplatom plaće, otpremnine, naknade štete zbog ozlijede na radu ili profesionalne bolesti. U ovom dijelu rada objašnjava se kako se ostvaruju i kako se porezno tretiraju navedene isplate.

Nad poslodavcima nad kojima je pokrenut stečajni postupak zbog prezaduženosti ili nesposobnosti za plaćanje obveza dolazi do situacije da takav poslodavac neće moći isplatiti ugovorenu plaću prema radnicima odnosno neće biti u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze prema svojim djelatnicima. Zakonom o osiguranju radničkih tražbina (NN 70/17) definirana su i uređena radnička prava te glavni pojmovi koji su bitni za razumijevanje prava radnika u stečaju njihovog poslodavca.

„Temeljni pojmovi su slijedeći:

- poslodavac u stečaju je fizička ili pravna osoba u skladu s općim propisom o radu nad kojim je otvoren stečaj prema propisima kojima se uređuje stečajni postupak
- radnik je fizička osoba u skladu s općim propisom o radu koja je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka u radnom odnosu kod poslodavca i osoba kojoj je radni odnos kod poslodavca prestao unutar zaštićenog razdoblja.
- zaštićeno razdoblje je razdoblje za koje se provodi zaštita i osiguranje prava u slučaju stečaja poslodavca
- plaća odnosno naknada plaće je ukupan primitak koji sadržava svote doprinosa iz osnovice koju je obvezan isplatiti poslodavac radniku za obavljeni rad u iznosu prema Ugovoru o radu ili nekim drugim aktom kojim se uređuju obveze iz radnog odnosa
- minimalna plaća je mjesečna svota bruto plaće koja pripada radniku za rad u punom radnom vremenu u skladu s posebnim propisima „ (Pezo, 2019:104).

Prema Pezo (2019) u slučaju neisplate plaća odredbe stečajnog zakona propisuju kako je dužnik nesposoban za plaćanje u situaciji kada radnicima nije isplatio tri uzastopne plaće, a koje radniku pripadaju sukladno njegovom Ugovoru o radu, odnosno Kolektivnom ugovoru.

Radnik može zbog neisplate plaće pokrenuti stečajni postupak pred nadležnim sudom protiv svog poslodavca i to temeljem predaje obrasca obračunate neisplaćene plaće (NP1 obrazac) koji mora biti sastavljen u skladu s Pravilnikom o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine. Potrebno je predati i potvrdu Porezne uprave o obračunu javnih davanja ili potvrdom o neizvršenim osnovama za plaćanja Financijske agencije (FINA). Tom potvrdom porezna uprava potvrđuje da su dostavljeni obračuni o neisplati plaće te provjerava jesu li podaci istovjetni podacima iskazanim u JOPPD obrascima (izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja-mirovinsko i zdravstveno osiguranje).

Prema Pezo (2019) u stečajnom postupku, Zakonom o osiguranju radničkih tražbina štite se materijalna prava iz radnog odnosa odnosno osigurava se djelomično isplata radnički potraživanja iz sredstava Agencije za osiguranje radničkih tražbina. Zakonom o osiguranju radničkih tražbina (NN 70/17) nisu zaštićena samo prava radnika tuzemnih poslodavaca nego prava prema navedenom Zakonu mogu ostvariti i radnici stranog poslodavca kojemu je sjedište na području država članica Europskog gospodarskog prostora, a mjesto rada ili uobičajeno mjesto rada radnika bilo je na području Republike Hrvatske.

Tablicom 8 prikazuju se neisplaćene naknade na koje radnici imaju pravo isplate u slučaju stečaja poslodavca.

Tablica 8 Naknade plaće u slučaju stečaja poslodavca

Plaća (naknada plaće)	U visini do svote minimalne plaće
Naknada plaće za bolovanje	U visini do svote minimalne plaće za svaki mjesec proveden na bolovanju koje je poslodavac dužan isplatiti radniku iz svojih sredstava
Naknada za neiskorišteni godišnji odmor	Naknada na koju je radnik stekao pravo do otvaranja stečajnog postupka (u visini do svote minimalne plaće)
Otpremnine	U visini polovine otpremnine utvrđene u stečajnom postupku, a najviše do polovine najviše svote Zakonom propisane otpremnine
Pravomoćno dosuđene naknade štete	Naknade štete zbog pretrpljene ozljede na radu ili profesionalne bolesti

Izvor: vlastita izrada autora prema Pezo (2019:104)

Ukoliko radnik koji ostvaruje pravo na neku od naknada navedenih u gore prikazanoj tablici, ima blokiran račun te ima otvoreni zaštićeni račun, sva su primanja u cijelosti izuzeta od ovrhe. Važno je naglasiti da u stečajnim postupcima nad poslodavcima koji imaju zaposlenih radnika da su stečajni upravitelji obvezni otvoriti poseban namjenski račun stečajnog dužnika za prihvrat uplate osiguranih potraživanja radnika.

Tablicom 9 prikazuje se postupak ostvarivanja prava radnika društva u stečaju.

Tablica 9 Postupak ostvarivanja prava radnika društva u stečaju

1. Radnik podnosi zahtjev na obrascu RPS-01 Agenciji ili HZZ-u u propisanom roku
2. Agencija odlučuje o zahtjevu u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva
3. Agencija u roku od 15 dana od izvršnosti rješenja obavlja isplatu na posebno otvoren račun stečajnog dužnika ili izravno radnicima
4. Najkasnije 8 dana nakon uplate stečajni upravitelj treba isplatiti neto-svotu radniku te platiti porez i prirez

Izvor: vlastita izrada autora prema Pezo (2019:104)

Ostvarivanje prava radnika u slučaju stečaja poslodavca ovisi o tome da li se provodi stečajni postupak ili skraćeni stečajni postupak. Postupak se pokreće isključivo na zahtjev radnika, koji se podnosi izravno Agenciji ili nadležnom Zavodu za zapošljavanje prema mjestu sjedišta poslodavca.

Postoje razlike između situacije kada se nad trgovačkim društvom kao poslodavcem provodi redovni stečajni postupak, od situacije kada se provodi tzv. skraćeni stečajni postupak. U redovnom stečajnom postupku radnik može ostvariti svoja prava ako mu je u stečajnom postupku potraživanje utvrđeno i ako radnik podnese zahtjev za osiguranjem svoga potraživanja u propisanom roku. Međutim u skraćenom stečajnom postupku radnik može ostvariti prava ako podnese zahtjev za osiguranjem svoga potraživanja u roku bez utvrđivanja potraživanja u stečajnom postupku.

Svaki radnik kojemu poslodavac nije isplatio plaću u definiranim rokovima može zaštititi svoja potraživanja tj. osigurati isplatu minimalne plaće iz sredstava državnog proračuna. Na taj način država tj. Agencija preuzima dug poslodavca, a radnicima su se ujedno dodatno zaštitila prava te uvažila njihova vrijednost i istaknula važnost namirenja obveza prema zaposlenima.

4.5. Obveze društva nakon zaključenja stečajnog postupka

U ovom potpoglavlju objašnjene su obveze trgovačkog društva nakon zaključenja stečajnog postupka.

Naime, prema Vuk (2008) stečajni postupak može biti obustavljen ukoliko nema dostatne stečajne mase za namirenje obveza, a redovito zaključenje stečajnog postupka nastupa nakon završne diobe. Međutim, važno je naglasiti da nakon unovčenja stečajne mase može ostati još neka imovina koja će biti jasno vidljiva iz priložene zaključne bilance društva koje je u stečaju. To je u praksi moguće kada se primjerice zbog nepoznate adrese nekog vjerovnika njemu nije moglo isplatiti njegovo potraživanje, odnosno kada je redi neke imovine pokrenut određen sudski spor, koji prije završne diobe još uvijek nije pravomoćno okončan. Novac će stečajni upravitelj, do trenutka kada se steknu uvjeti za njegovu isplatu položiti kod suda (na kontovniku suda) ili kod javnog bilježnika.

Bitno je naglasiti da se prije sastavljanja svih potrebnih završnih financijskih izvještaja provode sve radnje i knjiženja koja su svojstvena za kraj poslovne godine. Sukladno tome, obavlja se popis imovine i obveza koje su još ostale.

Imajući u vidu činjenicu kako se zbog zaključenja stečajnog postupka, odnosno zbog nepostojanja imovine iz koje bi se preostale obveze mogle podmiriti, preostale obveze se otpisuju u korist prihoda. S druge se pak strane, sva preostala ne naplaćena potraživanja otpisuju kao trošak. Također, otpisuju se kao trošak i zalihe sitnog inventara, materijala, te sva ona imovina i roba koja se zbog svoje zastarjelosti nije mogla prodati u stečajnom postupku. Dužnost je stečajnog upravitelja tako otpisanu imovinu zbrinuti na odgovarajući način, a za što će angažirati društvo koje se bavi zbrinjavanjem otpada ili će imovinu (ovisno o njenim svojstvima) uništiti uz nazočnost djelatnika porezne uprave.

U konačnici, završni financijski izvještaji sastavljaju se na dan zaključenja stečajnog postupka. S danom zaključenja stečajnog postupka nalaže se društvo brisati iz trgovačkog registra, a poslovne knjige i ostala dokumentacija se predaju nadležnom trgovačkom sudu. Vuk (2008) smatra da porezni propisi nalažu određene obveze društvu u stečaju, ali se one bitno ne razlikuju od obveza koje je društvo imalo prije pokretanja stečajnog postupka.

Tablicom 10 prikazuju se porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 1. siječnja do datuma zatvaranja stečajnog postupka.

Tablica 10 Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 01.siječnja do datuma zatvaranja stečajnog postupka

VRSTA IZVJEŠTAJA	RAZDOBLJE	ROK PREDAJE	KOME SE PREDAJE
GFI (bilanca, RDG i bilješke +izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tijekovima	od 1. siječnja do dana zaključenja stečajnog postupka	90 dana	FINA
OZNAKA IZVJEŠTAJA 20		4 mjeseca	
Obrazac PD			PU
Obrazac OKFŠ			FINA
Obrazac TZ i obrazac SR			PU
PREDAJE SE SAMO ZA JAVNU OBJAVU I ZA STATISTIKU Ne predaju se odluke.			

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:67)

Po okončanju stečajnog postupka može se pojaviti, u računu dobiti i gubitka trgovačkog društva u stečaju, dobitak koji se može stvoriti kao posljedica otpisa obveza koje se zastarjele. Na tako utvrđenu dobit obračunava se porez na dobit po unaprijed definiranoj stopi. Međutim, potrebno je postaviti pitanje tko će onda taj porez na dobit platiti ukoliko društvo u stečaju nema imovine koja bi se mogla unovčiti. Sukladno tomu, obveza za plaćanje poreza na dobit ostaje u bilanci društva kao nepodmirena.

Primjer :

„Knjiženje otpisa i prodaje zaliha dugotrajne imovine

Trgovačko društvo A d.o.o. u stečaju ima u svojoj imovini strojeve nabavne vrijednosti 4.000.000,00 kn koje su u cijelosti otpisane, računala nabavne vrijednosti od 50.000,00 kn (pojedinačne vrijednosti manje od 3.500,00 kn – sitan inventar i otpisana su u cijelosti) i 5.000,00 kg otpadnog željeza, procijenjene vrijednosti 12.000,00 kn. Donosi se odluka o davanju strojeva na zbrinjavanje društvu XY d.o.o. koje je ispostavilo dokument o preuzimanju. Dva računala se

prodaju Ani Anić za 500,00 kn (vrijednost 400,00 kn +25% PDV-a za 100,00 kn), a ostala se daju na zbrinjavanje društvu XY d.o.o.

Otpadno željezo prodaje se društvu XY d.o.o. uz prijenos porezne obveze po računu koji glasi na iznos od 12.000,00 kn. Prodana imovina je odmah i naplaćena u gotovini, odnosno na transakcijski račun. Primljen je račun za zbrinjavanje na 2.500,00 kn (vrijednost 2.000,00 kn + 25% PDV-a 500,00 kn) koji je plaćen sa transakcijskog računa.“ (Vuk 2019: 66)

Slijedećom tablicom prikazat će se knjiženje otpisa i prodaje zalihe dugotrajne imovine.

Tablica 11 Knjiženje otpisa i prodaje zaliha dugotrajne imovine

Red.br.	Opis	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
	Strojevi	0301	4.000.000,00	
	Akumulirana amortizacija računala	0390		4.000.000,00
	Računala u uporabi	3600	50.000,00	
	Otpis računala u uporabi	36300		50.000,00
	Zaliha otpadnog željeza	3108	12.000,00	
	Za početna stanja			
1.	Akumulirana amortizacija strojeva	0390	4.000.000,00	
	Strojevi	03110		4.000.000,00
	Za isknjižavanje strojeva i predaju na zbrinjavanje			

2.	Računala u uporabi	36300	50.000,00	
	Otpis računala u uporabi	36000		50.000,00
	Za isknjižavanje sitnog inventara			
	Istodobno:			
	Kupci dobara	1200	500,00	
	Obveza za PDV-25%	240012		100,00
	Prihod od prodaje zaliha Za prodaju sitnog inventara	7810		400,00
3.	Trošak zaliha materijala i otpadaka	7030 3108	12.000,00	
	Zaliha otpadnog željeza			12.000,00
	Za smanjenje zaliha			
	Istodobno:	1200	12.000,00	
	Kupci dobra	7810		12.000,00
	Prihod od prodaje zaliha materijala			
	Za prodaju otpadnog željeza			
4.	Trošak vanjskih usluga	419	2.000,00	
	Pretporez 25%	140012	500,00	
	Dobavljač	220		2.500,00
	Za račun za zbrinjavanje imovine			

Izvor: vlastita izrada autora prema Vuk (2019:66)

5. POREZNI ASPEKTI DRUŠTVA U STEČAJU

Porezni propisi definiraju obveze društva u stečaju, no te se obveze u većoj mjeri ne razlikuju od obveza koje to isto društvo ima prije nego li je nad njim otvoren stečajni postupak. Sukladno tome postoje dva osnovna segmenta trgovačkog društva u stečaju i to trgovačko društvo u stečaju s aspekta poreza na dodanu vrijednost te s aspekta poreza na dobit.

5.1. Aspekti sa stajališta poreza na dodanu vrijednost

Ukoliko je trgovačko društvo prije pokretanja stečajnog postupka bilo upisano u Registar obveznika poreza na dodanu vrijednost, taj isti status trgovačko društvo zadržava i tijekom provedbe stečajnog postupka sve dok se ne ispune uvjeti propisani za izlazak iz sustava PDV-a i sve dok se ne podnese zahtjev nadležnoj ispostavi Porezne uprave za izlazak iz sustava poreza na dodanu vrijednost.

Isporuke u postupku stečaja sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13 – 138/20, te Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost (NN 79/13 – 1/20) podliježu oporezivanju porezom na dodanu vrijednost, a pri tome je stečajni dužnik porezni obveznik. Sukladno Pravilniku o PDV-u, trgovačko društvo u stečaju koji je obveznik PDV-a obvezno zaračunava PDV na sve isporuke dobara koje podliježu oporezivanju tijekom provedbe stečajnog postupka.

Podnošenje i izrada PDV obrasca za trgovačko društvo u stečaju se obavlja na jednak način kao i prije pokretanja stečaja odnosno svaki mjesec ili kvartalno (tromjesečno) ovisno o poreznom statusu obveznika. Također važno je naglasiti za ovaj dio rada da ukoliko je došlo do zaključenja stečajnog postupka i ukoliko je trgovačko društvo prestalo poslovati obavezno se sastavlja i podnosi PDV obrazac za posljednje razdoblje oporezivanja.

Često dolazi do prodaje nekretnina u postupku ovrhe tijekom provedbe stečaja. Ministarstvo Financija je dalo svoje očitovanje koji se odnosi na porezni položaj prodaje nekretnina koje su u vlasništvu društva u stečaju i nad kojima se provodi ovrha.

Porezni obveznik, koji je upisan u registar obveznika PDV-a u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o PDV-u (NN 73/13 – 138/20, čl. 75., st. 3, t. d) plaća PDV za isporuke nekretnina koje je prodao ovršenik u ovršnom postupku.

Prema Pravilniku o PDV-u (NN 79/13 – 1/20, čl. 21) kada tijelo koje vodi ovršni postupak proda neku nekretninu ili pokretninu, tada se ne smatra da je došlo do isporuke između dužnika i tijela koje vodi ovršni postupak, već je došlo do izravne dužnikove isporuke kupcu koja podliježe

oporezivanju. Iz spomenute zakonske odredbe proizlazi kako se kod prodaje nekretnina u ovršnom postupku, a na koje nekretnine se plaća PDV (a koje kupuje porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a) primjenjuje prijenos porezne obveze. Navedeno ima za posljedicu to da ovršenik, koji je upisan u registar obveznika PDV-a, na nekretninu prodanu u ovršnom postupku neće obračunati PDV nego će jednostavno primijeniti prijenos porezne obveze, dok će kupac nekretnine (koji je upisan u registar obveznika PDV-a) obračunati PDV na kupljenu nekretninu, s time da taj PDV može odbiti kao pretporez.

Kupac nekretnine tada na postignutu cijenu u ovršnom postupku obračunava PDV-a po stopi od 25%, a koji PDV može odbiti kao pretporez neovisno o tome je li mu ovršenik izdao račun. Ako se u ovršnom postupku proda nekretnina na koju se plaća PDV, osobi koja nije upisana u registar obveznika PDV-a, tada ovršenik koji je upisan u registar obveznika PDV-a na isporučenu nekretninu obavezno obračunava PDV.

U takvoj situaciji smatra se da postignuta cijena predstavlja cijenu u koju je uključen PDV, imajući u vidu činjenicu da je ovršenik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a. PDV se tada izračunava primjenom preračunate stope PDV-a na postignutu cijenu. U situaciji kada trgovačko društvo prodaje otpad ili rabljeni materijal drugom poreznom obvezniku, primjenjuje se prijenos porezne obveze, sve prema Zakonu o PDV-u (NN 73/13 – 138/20).

Bitno je naglasiti da oporezivanjem porezu na dodanu vrijednost podliježu isporuke dobara članovima/ članovima društva tijekom stečajnog društva o poreznim obvezama u postupku stečaja (Ministarstvo financija je iznijelo nekoliko mišljenja od kojih je jedno prethodno navedeno).

5.2. Aspekti sa stajališta poreza na dobitak

U prethodnom potpoglavlju obrazloženi su aspekti društva u stečaju sa stajališta poreza na dodanu vrijednost. Već je prethodno napomenuto kako imaju dva aspekta, a drugi je sa aspekta poreza na dobit što će se detaljnije objasniti u ovome dijelu rada.

Sukladno Zakonu o porezu na dobit (NN 177/04 – 138/20) društva u stečaju su obveznici poreza na dobit te se na društva u stečaju primjenjuju odredbe Zakona o porezu na dobit. U poslovnoj godini u kojoj je društvo otvorilo stečaj, takvo društvo mora podnijeti dvije porezne prijave.

Jedna porezna prijava odnosi se na razdoblje od 1. siječnja do dana koji je prethodio pokretanja stečaja. Druga porezna prijava se odnosi na razdoblje od dana pokretanja stečaja sve

do kraja poslovne godine odnosno do 31. prosinca. Vrijeme trajanja stečaja se ne smatra jednim poreznim razdobljem, prema tome prijava poreza na dobit se podnosi zasebno za svako porezno razdoblje sve dok traje stečajni postupak.

Važno je naglasiti da za vrijeme trajanja stečaja porezni obveznici u skladu sa Pravilnikom o porezu na dobit (NN 95/15 – 59/20) nisu obvezni plaćati predum poreza na dobit. U slučaju kada se stečaj završava u godini u kojoj je pokrenut, a društvo nastavlja sa svojim poslovanjem, podnosi se samo jedna porezna prijava za cijelo porezno razdoblje u kojem je stečaj i završen. To znači da se ne podnosi posebna prijava za razdoblje do završetka stečajnog postupka.

Prema Vuk (2019) predum poreza na dobitak utvrđuje se za razdoblje koje slijedi razdoblju u kojemu je stečaj završen. Prijava poreza na dobitak dostavlja se nadležnoj Poreznoj upravi najkasnije četiri mjeseca nakon isteka razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobitak . Ukoliko društvo u stečaju ima dugotrajnu imovinu obvezno je za tu dugotrajnu imovinu obračunati amortizaciju. Međutim u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (NN 177/04 – 138/20) ne priznaju se rashodi amortizacije za imovinu kojom se ne obavlja gospodarska djelatnost. Budući da u velikom broju slučajeva prilikom otvaranja stečajnog postupka dolazi do prestanka obavljanja djelatnosti društva obračunana amortizacija na imovinu koju društvo posjeduje u svome vlasništvu bit će porezno nepriznat trošak.

Kako bi se takav način obračunane amortizacije na imovinu izbjegao potrebno je provesti postupak tzv. reklasifikacije dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, odnosno imovinu iz dugotrajne imovine „prebaciti“ u kratkotrajnu imovinu. Takva imovina se treba evidentirati u poslovnim knjigama u razredu 6 kao dugotrajna imovina namijenjena daljnjoj prodaji. Takva imovina se početno mjeri po knjigovodstvenoj ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje ovisno o tome što je manje. Prema Vuk (2019) prilikom naknadne prodaje imovine primjenjuje se neto-načelo, što za posljedicu ima evidentiranje prihoda samo u iznosu razlike između veće prodajne vrijednosti u odnosu na vrijednost u poslovnim knjigama.

U vremenskom razdoblju u periodu 2001.-2004. godine prema tadašnjim propisima društva u stečaju nisu bila obveznici poreza na dobit. To ujedno znači da za prethodno navedeno razdoblje društva u stečaju nisu bili dužna podnositi obrazac prijave poreza na dobit, a samim time društva nisu utvrđivala porezni gubitak niti poreznu dobit. Shodno tome porezna uprava je iznijela stajalište da društva u stečaju nemaju pravo prijenosa gubitka iz spomenutog razdoblja jer takvi gubitci ne predstavljaju porezne gubitke sukladno odredbama Zakona o porezu na dobit.

S obzirom na navedeno, daje se primjer u slučaju trgovačkog društva „Mali princ“ d.o.o. u stečaju (stečaj je otvoren 1. svibnja 2020. godine). Na temelju toga računovodstvo društva je dužno na temelju odredbe Zakona o porezu na dobit tijekom 2020. i 2021. godine učiniti sljedeće:

- podnijeti prijavu poreza na dobitak za razdoblje od 1. siječnja 2020. do 30. travnja 2020. te predati je poreznoj upravi najkasnije do 30. kolovoza 2021. godine te
- podnijeti prijavu poreza na dobitak za razdoblje od 1. svibnja 2020. do 31. prosinca 2020. i predati je najkasnije do 30. travnja 2021. godine.

6. RASPRAVA

Nakon cjelokupne analize literature, dokumentacije te važećih zakonskih propisa, mora se istaknuti kako početne pretpostavke nisu potvrđene. Naime, imajući u vidu složenost stečajnog postupka, kao i činjenicu da trgovačka društva u stečajnom postupku najčešće ne obavljaju nikakvu poslovnu aktivnost, već zapravo samo prodaju svoju imovinu radi namirenja vjerovnika, pogrešna je pretpostavka kako će računovodstvo i porezni aspekti društava u stečaju, u bitnome razlikovati od društava koje posluju redovno.

S druge pak strane, u predstečajnom postupku, nelikvidnom trgovačkom društvu omogućuje se financijsko restrukturiranje, odnosno daje mu se svojevrsna „druga prilika“ sve kako ne bi otišlo u stečaj.

Nad trgovačkim društvom postoje uvjeti za otvaranje stečajnog postupka, no isti se ne otvara već se nad društvom pokreće predstečajni postupak.

Spomenutim financijskim restrukturiranjem zapravo se djelomično otpisuju tražbine pojedinih vjerovnika te se prolongira isplata tako umanjenih tražbine, budući da se dužnik predstečajne nagodbe obvezuje svojim vjerovnicima primjerice mjesečno, kvartalno ili na drugi dogovoreni način otplaćivati nagodbom ugovoreni anuitet potraživanja.

Iako se vjerovnicima otpisuju njihove tražbine, postoji njihov interes za financijsko restrukturiranje dužnika, a isti se ogleda u najčešće značajno boljoj mogućnosti i uvjetima namirenja njihovih tražbina, no što je to u stečajnom postupku.

Kada se nad nekim trgovačkim društvom otvori predstečajni postupak, isto se deblokira, ali smije obavljati samo ona plaćanja koja su nužna za redovno poslovanje i to uz odobrenje povjerenika predstečajne nagodbe.

Nakon sagledavanja svih računovodstvenih i poreznih aspekata, utvrđeno je kako se, zapravo, položaj društava u stečaju ne razlikuje se od ostalih društava jer se i na njih primjenjuju zakonske odredbe koje se na trgovačka društva primjenjuju prije pokretanja stečajnog postupka.

Također, ukoliko je društvo u stečaju prije otvaranja stečajnog postupka bilo obveznik poreza na dodanu vrijednost, takvo društvo i dalje ostaje obveznik poreza na dodanu vrijednost s tim da može naknadno postati i obveznik revizije ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani posebnim Zakonom o reviziji. Trgovačko društvo u stečaju, kao i svako drugo trgovačko društvo, obvezno je voditi poslovne knjige i sastavljati godišnja financijska izvješća prema Zakonu o računovodstvu.

Ono što je ključno istaknuti, kako u slučaju otvaranja stečaja nad nekim trgovačkim društvom, kako sa računovodstvenog, a tako i sa poreznog aspekta, posebno valja voditi računa o tome kada je otvoren stečajni postupak, te se s obzirom na tu ključnu činjenicu sastavljaju odgovarajuće prijave, izvješća i obrasci za vremensko razdoblje do otvaranja stečaja i nakon otvaranja stečaja.

U slučaju kada se stečaj završava u godini u kojoj je pokrenut, a društvo nastavlja sa svojim poslovanjem, podnosi se samo jedna porezna prijava za cijelo porezno razdoblje u kojem je stečaj i završen.

7. ZAKLJUČAK

Stečajni je postupak vrlo kompleksan postupak unovčenja imovine stečajnog dužnika, koji za cilj ima namirenje tražbina vjerovnika.

Cilj svakog stečajnog postupka je namirenja vjerovnika iz stečajne mase stečajnog dužnika ali i uklanjanje subjekta nesposobnog za normalno poslovanje iz poslovnog prometa, budući da njegovo neuredno poslovanje i neplaćanje dospjelih obveza uzrokuje probleme i nestabilnost u poslovanju svi subjekata koji posluju sa njim.

U stečajnom postupku stečajni se vjerovnici dijele na isplatne redove, a unutar kojih se isplatnih redova isti namiruju razmjerno, a sve u skladu sa visinom svoje priznate tražbine. Vjerovnici kasnijeg isplatnog reda mogu se namirivati tek nakon što se u cijelosti namire vjerovnici ranijeg isplatnog reda.

U stečajnom su postupku ključna tijela stečajni sudac, stečajni upravitelj te odbor odnosno skupština vjerovnika. Radi se o tijelima koja rukovode stečajnim postupkom te donose sve bitne odluke za tijek stečajnog postupka, a sve s ciljem što boljeg namirenja svih stečajnih vjerovnika u stečajnom postupku.

Ipak, unatoč tomu što stečajni postupak detaljno uređuju stroga pravila i što dovodi do prestanka postojanja pravne osobe stečajnog dužnika, sa financijsko računovodstvenog aspekta vođenje poslovnih knjiga stečajnog dužnika ne razlikuje se u bitnome od vođenja poslovnih knjiga trgovačkih društava u redovitom poslovanju. Svaki obveznik poreza na dobit, a u koju kategoriju spadaju sva trgovačka društva, dužan je voditi poslovne knjige te predavati financijske izvještaje koji su propisani Zakonom o računovodstvu bez obzira na statusnu promjenu. Dakle, trgovačko društvo unatoč otvaranju stečajnog postupka dužno je i nadalje predavati financijske izvještaje i uredno voditi poslovne knjige do zaključenja stečajnog postupka.

Sa poreznog aspekta, trgovačko društvo koje je prije otvaranja stečajnog postupka bilo obveznik poreza na dodanu vrijednost, taj status zadržava i nakon otvaranja stečajnog postupka. Zakon o računovodstvu te zakonske norme koje uređuju porezno-pravne statuse trgovačkih društava, trgovačko društvo nad kojim je otvoren stečajni postupak ne tretiraju različito u odnosu na trgovačko društvo koje posluje redovito.

Tijekom provedbe stečajnog postupka potrebno je otvoriti nove poslovne knjige jer društvo djeluje pod novim uvjetima i novim imenom (budući se obavezno u nazivu društva dodaje

nastavak da je društvo u stečaju). Međutim, važno je naglasiti da se knjiženje poslovnih događaja tijekom stečajnog postupka obavlja na jednak način kao i prije pokretanja stečaja.

Zaključno, računovodstveni i porezni aspekti trgovačkih društava u stečaju, kao i vođenje poslovnih knjiga ne razlikuju se značajnije od računovodstvenih i poreznih aspekata trgovačkih društava koja posluju redovno, no ipak, postoje određene specifičnosti i brojna zakonska pravila koja je potrebno poštovati i razumjeti, kako bi se stečajni postupak, s računovodstveno-poreznog aspekta, u cijelosti, ispravno proveo.

8. LITERATURA

1. Cindori, V. (2001). Računovodstveno-revizijska problematika financijskih izvještaja dioničkih društava pred stečajem, *Revizija*, 8(2), str.31-54.
2. Cirkveni Filipović T. (2020). Predaja financijskih i poreznih izvješća kod statusnih promjena, likvidacije, stečaja i prestanka društva, *Računovodstvo revizija i financije*. 8(8), str.41-50.
3. Čuveljak J. (2018). *Komentar stečajnog zakona*, Zagreb: Narodne novine
4. E-Oglasna ploča dostupno na: <https://e-oglasna.pravosudje.hr/o-e-oglasnoj> [pristupljeno: 7. 9. 2021]
5. Garašić, J. (2017). Najznačajnije novine stečajnog zakona iz 2015.godine. dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/178127> [pristupljeno: 7. 9. 2021]
6. Habek, M. (1999). Računovodstvo društva u stečaju i likvidaciji. *Računovodstvo revizija i financije*. 10 (10), str.30-32
7. Pezo, S. (2019): Isplate plaće u slučaju stečaja. *Računovodstvo, revizija i financije*, 1(1), str. 104-113.
8. Pravilnik o porezu na dobit NN 95/15. – 59/20. dostupno na: [Pravilnik o porezu na dobit \(nn.hr\)](#) [pristupljeno: 7. 9. 2021]
9. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost NN 79/13. – 1/20. dostupno na: [Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost \(nn.hr\)](#) [pristupljeno: 07.09.2021]
10. Stečajni zakon NN 71/15. - 104/17. dostupno na: [Stečajni zakon - Zakon.hr](#) [pristupljeno: 7. 9. 2021]
11. Viduka B., Kalčićek I, (2010). GFI poduzetnika u slučajevima stečaja, likvidacije, statusne promjene, postupka prestanka društva bez likvidacije, *Teb poslovno savjetovanje*, 3(3), str.35.
12. Vujević, I. (2009). *Analiza financijskih izvještaja*. Split: ST-tisak.
13. Vuk, J. (2019). Računovodstvo društva u stečaju. *Računovodstvo, revizija i financije*, 2(2), str.60-67.
14. Zakon o osiguranju radničkih tražbina NN 70/17. dostupno na: [Zakon o osiguranju radničkih tražbina \(mn.hr\)](#) [pristupljeno: 7. 9. 2021]
15. Zakon o porezu na dobit NN 177/04. – 138/20. dostupno na: [Zakon o porezu na dobit - Zakon.hr](#) [pristupljeno: 07.09.2021]

16. Zakon o porezu na dodanu vrijednost NN 73/13. – 138/20. dostupno na: [Zakon o porezu na dodanu vrijednost - Zakon.hr](#) [pristupljeno: 7. 9. 2021]
17. Zakon o računovodstvu NN 78/15. –47/20. dostupno na: [Zakon o računovodstvu - Zakon.hr](#) [pristupljeno: 7. 9. 2021]
18. Žager, K., Mamić- Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb

9. POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca X d.o.o koja pokazuje nesposobnost za plaćanje.....	12
Tablica 2. Bilanca Y d.o.o koja pokazuje prezaduženost.....	13
Tablica 3. Poslovi u računovodstvu kada je otvoren stečajni postupak.....	16
Tablica 4. Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 01.siječnja do dana koji prethodi otvaranju stečajnog postupka.....	17
Tablica 5. Specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka.....	17
Tablica 6. Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od dana otvaranja stečajnog postupka do 31.prosinca.....	20
Tablica 7. Specifičnosti izrade bilance i računa dobiti i gubitka.....	21
Tablica 8. Naknade plaće u slučaju stečaja poslodavca.....	25
Tablica 9. Postupak ostvarivanja prava radnika društva u stečaju.....	26
Tablica 10. Porezni i financijski izvještaji koji se sastavljaju za razdoblje od 01.siječnja do datuma zatvaranja stečajnog postupka.....	28
Tablica 11. Knjiženje otpisa i prodaje zaliha dugotrajne imovine.....	29

10. POPIS SLIKA

Slika 1. Sastavljanje finansijskih i poreznih izvještaja društva u stečaju.....	14
---	----